

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»

I. Визначення проблеми

В рамках співробітництва між Україною та Європейським Союзом з подальшого вдосконалення законодавства України з безпеки постачання природного газу, Спільним дослідницьким центром Генерального Директорату Європейської комісії (DG JRC) було рекомендовано Міненерго визначити порядок підготовки переліків споживачів та черговості припинення (обмеження) їм постачання природного газу у разі виникнення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації.

Крім того, ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» листом від 12.04.2021 № ТОВВИХ-21-4224 інформувало Міненерго та НКРЕКП про необхідність вдосконалення Правил про безпеку постачання природного газу, затверджених наказом Міненерго від 02.11.2015 № 686 (далі – Правила), в частині формування переліків споживачів, що знаходяться на території області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, постачання природного газу яким буде припинено (обмежено) у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації (далі – переліки).

Ситуація, яка мала місце під час затвердження переліків в 2020 році, є ідентичною і при затвердженні таких переліків в поточному періоді. Зокрема, станом на 03.08.2021 року 27 операторів газорозподільних систем (що складає 62%), в порушення вимог пункту 2 глави 8 розділу I Правил, не надали до 01 серпня на затвердження оператору газотранспортної системи переліки споживачів.

Така ситуація загрожує безпеці транспортування (газопостачання) природного газу споживачам України у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації в опалювальний період 2021/2022 роки та в наступних періодах.

Враховуючи зазначене, виникла необхідність в удосконаленні механізму підготовки переліків шляхом визначення деталізованої процедури їх розроблення, затвердження та погодження.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		+

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання реагування на кризову ситуацію рівня надзвичайної ситуації потребує державного регулювання.

Діючі регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю державного регулювання є удосконалення механізму розроблення, затвердження і погодження переліків споживачів та черговості припинення

(обмеження) їм постачання природного газу у разі виникнення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Такий спосіб є найбільш ефективним. Прийняття наказу сприятиме посиленню безпеки постачання природного газу у результаті підвищення рівня готовності газотранспортної системи до кризових ситуацій, забезпечення оперативного реагування та безпечної експлуатації газової інфраструктури в разі виникнення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації. Прийняття регуляторного акта забезпечить виконання Міненерго завдання, визначеного у частині третій статті 5 Закону України «Про ринок природного газу».
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Невиконання вимог Закону України «Про ринок природного газу». Залишаються неврегульованими проблемні питання, пов'язані з неузгодженістю дій суб'єктів ринку природного газу та суб'єктів владних повноважень під час процедури затвердження та погодження переліків споживачів. Зокрема, щодо питання розподілу по групах підприємств, об'єкти яких приєднані безпосередньо до газотранспортної системи.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Підвищення рівня готовності газотранспортної системи України до кризових ситуацій, забезпечення надійного постачання природного газу внутрішнім споживачам та споживачам країн Європи	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без

Залишення існуючої ситуації без змін		змін призведе до невиконання міжнародних зобов'язань України у сфері безпеки постачання природного газу, зокрема за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства, Договором до Енергетичної Хартії та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
--------------------------------------	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Забезпечення безперебійного постачання природного газу побутовим споживачам. Визначається пріоритетність забезпечення природним газом захищених споживачів в умовах кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації	Відсутні
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін унеможливить забезпечення високого ступеню безпеки постачань природного газу, високого рівня захисту споживачів

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	1	44	-	-	45
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	2,2 %	97,8 %	-	-	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
------------------	--------	---------

Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Підвищить ефективність, безпечність та надійність функціонування систем газопостачання. Забезпечить оперативне реагування та безпечну експлуатацію газової інфраструктури на випадок кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації. Мінімізує ризики виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	Відсутні
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін поставить під загрозу високий рівень надійності та безпечності функціонування систем газопостачання

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Відсутні
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного	4	Максимальний бал. Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою. Проблема більше не буде існувати.

газу»		
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	1	Мінімальний бал, який показує неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом.

Рейтинг результативност і	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу»	Підвищення рівня готовності газотранспортної системи України до кризових ситуацій, забезпечення надійного постачання природного газу внутрішнім споживачам та споживачам країн Європи. Забезпечення безперебійного постачання природного газу побутовим споживачам. Визначається пріоритетність забезпечення природним газом захищених споживачів в умовах кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації. Підвищення ефективності, безпечності та надійності функціонування систем газопостачання.	Відсутні	Прийняття наказу сприятиме посиленню безпеки постачання природного газу, зокрема забезпечить оперативне реагування та безпечну експлуатацію газової інфраструктури на випадок кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації

	Мінімізує ризики виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру		
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін: – призведе до невиконання міжнародних зобов'язань України у сфері безпеки постачання природного газу, зокрема за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства, Договором до Енергетичної Хартії та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; – унеможливить забезпечення високого ступеню безпеки постачань природного газу, високого рівня захисту споживачів; – поставить під загрозу високий рівень надійності та безпечності функціонування систем	Неможливість досягнення цілей державного регулювання, не відповідає вимогам Закону України «Про ринок природного газу». Ставить під загрозу високий рівень надійності та безпечності функціонування систем газопостачання

		газопостачання	
--	--	----------------	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання проблеми, є прийняття регуляторного акта, який передбачає удосконалення механізму підготовки переліків споживачів, постачання природного газу яким буде припинено (обмежено) у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації, шляхом визначення деталізованої процедури їх розроблення, затвердження та погодження в такому порядку:

1. Підприємства, до газопроводів яких приєднані безпосередньо об'єкти споживачів природного газу (оператор ГТС, оператори ГРМ та інші) щороку до 01 липня надають обласним державним адміністраціям, районним державним адміністраціям в Автономній Республіці Крим та Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям в електронній формі (файли у форматі MS Excel) підписані КЕП уповноваженої особи підприємства переліки споживачів природного газу, об'єкти яких приєднані безпосередньо до газотранспортної системи, газорозподільної системи, газопроводів інших підприємств та знаходяться на території області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя згідно з формою, наведеною в додатку 4 до Правил про безпеку постачання природного газу.

2. Обласні державні адміністрації, районні державні адміністрації в Автономній Республіці Крим та Київська і Севастопольська міська державна адміністрація щороку до 01 серпня готують та надають Міністерству енергетики України в електронній формі (файли у форматі MS Excel) підписані КЕП уповноваженої особи переліки споживачів, що знаходяться на території області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, постачання природного газу яким буде припинено (обмежено) у разі оголошення кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації згідно з формою, наведеною в додатку 3 до Правил про безпеку постачання природного газу (далі - переліки).

3. Міністерство енергетики України після отримання від обласних державних адміністрацій, районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим та Київської і Севастопольської міської державної адміністрації переліків зазначених в пункті 2 цієї глави, формує та затверджує наказом загальний перелік згідно з формою, наведеною в додатку 3 до Правил про безпеку постачання природного газу та до 01 вересня розміщує його на офіційному веб-сайті Міністерства енергетики України в електронній формі (файл у форматі MS Excel) підписаний КЕП уповноваженої особи.

4. Підприємства, до газопроводів яких приєднані безпосередньо об'єкти споживачів природного газу (оператор ГТС, оператори ГРМ та інші) після отримання з офіційного веб-сайту Міністерства енергетики України переліків до 01 жовтня завантажують інформацію з переліків по кожному споживачу (включаючи побутових споживачів), що приєднаний до їхніх газопроводів, в інформаційну платформу оператора ГТС.

5. При підготовці переліків обласні державні адміністрації, районні державні адміністрації в Автономній Республіці Крим та Київська і Севастопольська міські державні адміністрації проводять консультації з підприємствами до газопроводів яких приєднані безпосередньо об'єкти споживачів природного газу (оператор ГТС, оператори ГРМ та інші).

6. Переліки передбачають розподіл споживачів, що знаходяться на території відповідної області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, на п'ять груп із послідовністю, яка має відповідати черговості припинення (обмеження) газопостачання природного газу до кожного зі споживачів у разі оголошення кризової

ситуації рівня надзвичайної ситуації, при цьому до першої групи належать споживачі, постачання природного газу яким в умовах кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації припиняється (обмежується) у першу чергу, а до п'ятої - споживачі, у тому числі захищені, постачання природного газу яким припиняється (обмежується) в останню чергу. Якщо обсяг споживання природного газу захищених споживачів перевищує 20 % від загального обсягу споживання природного газу на території відповідної області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, такі споживачі можуть бути віднесені до попередньої (попередніх) групи (груп) з урахуванням пріоритетності забезпечення природним газом захищених споживачів.

Групи формуються так, щоб припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам кожної групи забезпечувало оперативне зменшення загального обсягу споживання природного газу на території відповідної області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, на 20 ± 3 % (при цьому загальний обсяг споживання природного газу відповідною областю, районом Автономної Республіки Крим, містами Київ і Севастополь визначається за даними попереднього опалювального періоду, що тривав з 15 жовтня минулого року до 15 квітня поточного року).

При визначенні послідовності припинення (обмеження) постачання газу споживачам в межах кожної групи враховуються такі фактори:

1) приналежність споживачів до категорії захищених споживачів та/або споживачів, у тому числі захищених, постачання природного газу яким обумовлено особливими технічними обмеженнями при певних порушеннях у функціонуванні ГТС;

2) здатність споживачів перевести об'єкти на резервні види палива та час, необхідний для такого переведення;

3) технологічний мінімум споживання природного газу, який визначається з урахуванням виробничого циклу та часу, необхідного для обмеження постачання природного газу до технологічного мінімуму;

4) середній обсяг споживання природного газу протягом доби відповідним споживачем (за даними попереднього опалювального періоду, що тривав з 15 жовтня минулого календарного року до 15 квітня поточного року);

5) необхідність забезпечення життєво важливих потреб населення, зокрема за рахунок надання важливих суспільних послуг.

Захищені споживачі, що здійснюють надання важливих суспільних послуг на території відповідної області, району Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя, визначаються операторами ГРМ спільно з обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями в Автономній Республіці Крим та Київською і Севастопольською міськими державними адміністраціями і включають підприємства, установи, організації, які, зокрема:

здійснюють виробництво харчових продуктів, призначених для щоденного споживання населення, харчових продуктів тваринного походження, у тому числі, якщо це пов'язано з переробкою швидкопсувних продуктів;

забезпечують переробку відходів;

забезпечують роботу закладів охорони здоров'я;

забезпечують функціонування рятувальних служб, правоохоронних органів, пенітенціарної служби, інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, водопровідно-каналізаційних господарств, крематоріїв.

7. У разі прийняття Міністерством енергетики України рішення про припинення (обмеження) постачання природного газу споживачам відповідно до графіка, рекомендованого Кризовим комітетом у формі наказу, підприємства до газопроводів яких приєднані безпосередньо об'єкти споживачів природного газу (оператор ГТС,

оператори ГРМ та інші) надсилають повідомлення-вимоги про самостійне припинення споживання природного газу споживачам з зазначенням часу, відповідно до наказу, з якого споживачі повинні самостійно припинити (обмежити) споживання природного газу.

В зазначений термін підприємства, які отримали повідомлення-вимогу про самостійне припинення (обмеження) споживання природного газу зобов'язані самостійно припинити (обмежити) споживання природного газу.

У випадку невиконання вимог, зазначених в повідомленні-вимозі про самостійне припинення (обмеження) споживання природного газу, керівник такого споживача несе персональну відповідальність щодо невиконання наказу Міністерства енергетики України. Підприємства до газопроводів яких приєднані безпосередньо об'єкти такого споживача природного газу (оператор ГТС, оператори ГРМ та інші) у разі наявності технічної можливості мають право здійснити примусове припинення газопостачання природного газу такому споживачу.

Міненерго для впровадження регуляторного акта має погодити проект із заінтересованими органами та подати його на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади (Міненерго) чи органів місцевого самоврядування не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект регуляторного акта набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії регуляторного акта необмежений у часі, що надасть змогу досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Після набрання чинності наказом Міненерго «Про затвердження Змін до Правил про безпеку постачання природного газу» його результативність визначатиметься такими показниками:

- 1) кількістю часу, необхідного для подолання кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації;
- 2) рівнем ефективності вжитих заходів для подолання кризової ситуації рівня надзвичайної ситуації;
- 3) розміром надходжень до Державного та/або місцевих бюджетів України – реалізація проекту регуляторного акта не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України, надходження до Державного бюджету України у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не передбачаються;
- 4) розміром коштів і часу, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – додаткові витрати коштів, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – не передбачаються;

5) кількістю суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта – дія акта поширюватиметься на операторів ГРМ та оператора ГТС;

б) рівнем поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта – високий.

Проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному веб-сайті Міненерго в мережі Інтернет <http://mre.kmu.gov.ua/>. Міненерго у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо норм проекту регуляторного акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Всі відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Міністерством енергетики України шляхом аналізу статистичних даних.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після набрання чинності цим регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через два роки після набрання чинності цим регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

«__» _____ 2021 р.